

Het gesproken woord geldt

Toespraak van Yves Leterme,

Eerste Minister van België

Europees Parlement

Woensdag 7 juli 2010

Dames en heren Parlementsleden,

Drie Europese teams in de halve finales en een uitsluitend Europese finale ... Wie had dat gedacht bij aanvang van deze wereldbeker voetbal? Aan de andere kant van de wereld geven de Europese voetballers aan hun continent een fraaie les in zelfvertrouwen en drang om te winnen.

Van buiten af bekeken heeft Europa immers alles om gelukkig te zijn. Het succes van de Europese Unie heeft ertoe bijgedragen om de vrede en een democratisch regeringsbestel uit te breiden tot haast ons hele continent. De Europese Unie heeft met haar gemeenschappelijke markt ongekende welvaart gebracht. Maar dat Europa slaagt er niet of onvoldoende in om gelukkig te zijn.

Wellicht hebt u kunnen vaststellen hoezeer in Azië de energie, de ambitie, het zelfvertrouwen en het geloof in de toekomst bijna tastbaar zijn. En Amerika blijft in zichzelf geloven, ondanks de problemen. De organisatie van de wereldbeker voetbal in Zuid-Afrika, ten slotte, is een sterk signaal voor en door Afrika, een adrenalinestoot.

Europa echter lijkt al te vaak het vertrouwen in de toekomst te hebben verloren. We moeten Europa opnieuw vertrouwen geven en weer aanknopen met ambitie voor de Europese Unie.

Ons optreden, dames en heren, wil kaderen in deze ambitie, een ambitie die u beslist deelt.

Europa opnieuw in beweging brengen is des te noodzakelijker omdat de rest van de wereld niet op ons wacht. *Panta rei* – alles is in beweging. Als er één constante is in onze wereld, dan is het wel de permanente en bliksemsnelle verandering – technologische verandering, economische verandering, verandering in de machtsverhoudingen wereldwijd.

In deze wereld in verandering, waar nieuwe economische en politieke machtspolen opkomen, kampt Europa met grote uitdagingen. Rond deze uitdagingen draaien de vijf krachtlijnen van ons voorzitterschap.

De eerste uitdaging voor Europa bestaat erin om opnieuw aan te knopen met de **duurzame economische groei**. Dat veronderstelt een versterking van de financiële stabiliteit.

We moeten onze financiële en economische stabiliteit herstellen, de begrotingsdiscipline opnieuw instellen zonder de economische herneming te hinderen. We moeten opnieuw aanknopen met een jaarlijkse groei van minstens 2%. Deze groei hebben wij nodig om ons sociaal model te financieren, dat specifieke Europese model waar wij aan gehecht blijven. Ook voor onze geloofwaardigheid in de wereld hebben wij groei nodig.

Een bankcrisis waarvoor wij niet verantwoordelijk waren sleurde ons mee in een harde recessie waar wij moeilijker dan andere continenten uitraken. De Europese Commissie heeft tal van initiatieven voorgesteld om ons te wapenen tegen het financieel avonturisme dat zo'n zware gevolgen heeft gehad, zowel voor onze lidstaten als voor onze burgers.

Wij delen de ambitie om zo snel mogelijk te komen tot de nieuwe structuur van toezicht op de financiële instellingen en tot die van de alternatieve beleggingsfondsen, waaronder de “hedge funds”.

Deze week nog hebben het Parlement, de Commissie en de Raad er lang over gedebatteerd. Vandaag gaat u een aantal amendementen inzake toezicht goedkeuren, maar u laat ook een kans om de dialoog voort te zetten, wat wij op prijs stellen. Laat ons nu de krachten bundelen om een tekst goed te keuren waarop we al zo lang wachten.

Als het Belgisch Voorzitterschap gisteren afwezig was bij uw debatten kwam dat omdat het nieuw verkozen parlement de eed aflegde.

Voorts heeft de Commissie onlangs een globaal pakket van 20 andere voorstellen aangekondigd op het domein van de financiële diensten.

In nauwe samenwerking met het Parlement zal het Belgisch Voorzitterschap trachten om een road map vast te leggen om te waarborgen dat deze tegen eind 2011 geconcretiseerd worden.

Anderzijds zal in oktober de Task Force klaar zijn met de aanbevelingen over de versterking van de begrotingsdiscipline, van het Stabiliteits- en Groeipact en van economische governance. De recente crisis van de euro heeft dat goed aangetoond: een muntunie zonder echte economische coördinatie blijft wankel. Meer dan ooit heeft de Unie nood aan economische governance. De Task force zal dus aanbevelingen formuleren voor een strengere monitoring. Dit toezicht zal niet alleen slaan op het begrotingsbeleid van onze lidstaten, maar ook op de economische parameters die toelaten om de geloofwaardigheid van de voorgelegde begrotingen in te schatten.

Vervolgens zal de Commissie alle nodige initiatieven nemen om deze aanbevelingen uit te voeren. De Raad en het Parlement zullen er zonder dralen werk van maken. Het is een prioriteit voor het Belgisch Voorzitterschap en wij zullen er onze volledige steun aan verlenen om deze aanbevelingen zo snel mogelijk concreet om te zetten.

Ik zei al dat onze eerste doelstelling is terug aan te knopen met de groei. In tijden van globalisering moeten we meer doen opdat Europa opnieuw een competitieve en innoverende economie zou worden en een koolstofarme economie zou worden.

Daartoe leidt de strategie EU2020 voor innovatie en werk. Het Belgisch Voorzitterschap zal steunen op de ‘flagship’-initiatieven die de Commissie heeft aangekondigd.

Maar duurzame groei is niet louter een kwestie van economische parameters en cijfers. Het is vooral zaak van mensen en groei wordt afgemeten aan wat ze bijbrengt voor zoveel mogelijk mensen. In vele landen kunnen we vaststellen dat er geen duurzame groei is zonder **sociale cohesie**, de tweede grote Europese uitdaging en de tweede prioriteit van ons voorzitterschap.

Daarom heeft België erop aangedrongen en ook bekomen dat in het programma EU2020 de doelstelling van de armoedebestrijding zou worden uitgebreid tot het bredere begrip van sociale cohesie.

Zowel om deze reden als voor de economische groei moeten wij Europa opnieuw aan de slag krijgen, moeten wij de werkgelegenheidsgraad optrekken.

Dames en heren Parlementsleden,

Graag sta ik even stil bij een thema dat mij na aan het hart ligt, dat van onze industriële basis. Ik heb de indruk dat het Europa ontbreekt aan gezamenlijke industriële projecten. Emblematische en inspirerende projecten, zoals Ariane, de hogesnelheidstreinen of Airbus dat waren.

Het gaat dan niet om symbolen en prestige, maar om onze welvaart en om het scheppen van banen. De laatste tijd ben ik getroffen door de economische analyses die aantoonen dat de landen met een stevige industriële basis de crisis beter doorgekomen zijn dan de economieën die meer dienstgericht zijn.

Ons industrieel weefsel moet zich vernieuwen. Zogeheten traditionele bedrijfssectoren zijn niet noodzakelijk ertoe veroordeeld om ofwel te delocaliseren naar lageloonlanden, ofwel te verdwijnen. Maar voor bepaalde productiewijzen is dat wel het geval.

Door innovatie, door topgamma-productie met een sterke toegevoegde waarde, slagen Europese landen er vandaag reeds in om een performante industrie te vrijwaren die winstgevend is en werknemers heeft die tot de best betaalde ter wereld behoren.

Dames en heren,

Wij hebben de telecom-revolutie gewonnen. In de informatica zijn we minder geslaagd. Wij mogen beslist de groene revolutie niet missen, niet alleen onderzoek maar ook en vooral de productie van de groene technologie. Europa beschikt over uitstekende onderzoekers. Maar we worden door de Verenigde Staten en China op snelheid gepakt wanneer het erop aan komt om het resultaat van het onderzoek om te zetten in industriële productie.

Er wordt dan ook in het bijzonder gewacht op het flagship-initiatief voor het industriële domein dat de Commissie heeft aangekondigd. Zo hechten wij ook het grootste belang aan de Raad van december die aan innovatie gewijd zal zijn.

Onder het hoofdstuk groei en innovatie valt overigens een concreet dossier dat wij onder ons voorzitterschap wensen te deblokken. Dat van het Europees octrooi waar we nu al dertig jaar op wachten.

Wij moeten denken aan onze ondernemingen en aan onze KMO's in het bijzonder. Wat een geld en energie verspillen onze ondernemingen door het ontbreken van een unieke procedure op het niveau van de 27. Voor onze operatoren is het een echte handicap ten opzichte van de internationale concurrentie. Het deblokken van zo'n dossier is voor de Raad en het Europees Parlement een formidabele kans om hun belang aan te tonen aan de burgers.

Dames en Heren Parlementsleden,

Bescherming van het leefmilieu, van het klimaat is een derde grote uitdaging waarvoor Europa staat, en de derde ambitie van ons voorzitterschap.

Er is geen duurzame groei mogelijk zonder bescherming van onze planeet – een planeet die ons niet toebehoort maar die we lenen van onze kinderen.

De Europese Unie is wereldleider in maatregelen voor bescherming van het leefmilieu en bestrijding van broeikasgassen, in de doelstellingen die ze zich stelt om die uitstoot van broeikasgassen verder te verlagen.

Maar die voortrekkersrol volstaat niet, zoals op de VN-klimaatop van Kopenhagen in december vorig jaar maar al te pijnlijk bleek. De Europese Unie sprak niet met één stem en zat daarom - om in voetbaltermen te blijven - op de bank, terwijl anderen de beslissingen troffen.

De Unie moet daarom veel actiever nagaan over welke hefboomen zij beschikt om andere grote spelers – en vervuilers – aan boord te krijgen voor een ambitieus plan voor de bescherming van onze planeet. Alleen op die manier kunnen de conferenties van Cancun en Nagoya concrete resultaten voortbrengen.

Ik heb al gezegd dat Europa lijkt op mensen van wie men zegt dat ze alles hebben om gelukkig te zijn. Van buiten af gezien is de Unie zeer aantrekkelijk, met haar welvaart, haar systemen van solidariteit, haar humane bestuursvormen. Zij trekt dan ook veel mensen uit alle continenten aan, mensen die in Europa een beter leven willen opbouwen.

De overgrote meerderheid komt hier met goede bedoelingen, op zoek naar wat op een conferentie over Afghanistan ooit zeer mooi het 'bescheiden mirakel van een normaal leven' is genoemd. Een dergelijke immigratie is een verrijking voor ons continent.

Daarentegen maken anderen misbruik van onze systemen van vrijheid. Netwerken van georganiseerde internationale misdaad profiteren van onze openheid. Terreurorganisaties misbruiken ze voor bloedige aanslagen.

Dames en heren,

Om die reden is de veiligheid van onze burgers, de vrijwaring van hun veiligheid en vrijheid een vierde grote uitdaging voor Europa.

Meer dan ooit moet de Unie een Ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid worden. Daarom willen wij aansporen tot de omzetting van het onder het Zweedse voorzitterschap uitgewerkte Stockholm-programma. België hecht bijzonder belang aan de uitwerking van een gemeenschappelijk beleid inzake immigratie, asielrecht en terrorismebestrijding.

Inzake strafrechtelijke samenwerking gaat onze prioriteit naar de erkenning van de gerechtelijke beslissingen van andere lidstaten. Daarmee gaat bijzondere aandacht gepaard voor de uitwerking van een Europees systeem voor het verkrijgen van bewijsmateriaal.

In verband met de internationale terrorismebestrijding wil België een snelle Swift-overeenkomst met de VS bereiken – een overeenkomst die het respect voor het behoud van de bescherming van gegevens van onze burgers combineert met het efficiënt voorkomen van terrorisme.

En ik ben blij dat we hier blijkbaar morgen daarover overeenstemming kunnen vinden.

Het Belgisch Voorzitterschap bouwt verder aan het aanzienlijke werk dat het Spaanse Voorzitterschap heeft verzet.

Dames en heren Parlementsleden,

Zo kom ik, *last but certainly not least*, tot de **vijfde uitdaging** voor de Unie, **haar rol op het internationale toneel**.

De uitdagingen op dit domein zijn immens: de klimaatverandering tegengaan; vrede bewaren of herstellen; open bestuur verspreiden; internationaal terrorisme bestrijden; de proliferatie van massavernietigingswapens voorkomen; komaf maken met zware schendingen van de mensenrechten in conflictgebieden, met bijzondere aandacht voor geweld tegen vrouwen; een coherent energiebeleid uittekenen; ons marktaandeel vrijwaren en verbeteren.

Zoals gezegd heeft de Top van Kopenhagen pijnlijk aangetoond dat het niet volstaat om 's werelds grootste handelszone te zijn, rijk en aantrekkelijk, en een zelfuitgeroepen rolmodel van soft power te hebben om voldoende internationale slagkracht af te dwingen. De Unie moet meer hefboomen ontwikkelen om anderen te overtuigen en coalities te sluiten om haar doelstellingen te verwezenlijken inzake vrede, duurzame ontwikkeling, veiligheid, vrije en billijke handel.

Dit vereist meer dan ooit dat de Unie met één stem en, bij voorkeur, uit één mond spreekt. Met het Verdrag van Lissabon beschikt de Unie hiertoe over nieuwe instrumenten.

In de komende zes maanden start de Unie de uitbouw van een Europese diplomatieke dienst. Dit is een van de belangrijkste uitdagingen voor ons voorzitterschap.

We moeten beslissen over de organisatie en werking van de Dienst voor Extern Optreden en, met het Parlement, de financiële en personeelregelingen goedkeuren. België zal al het mogelijke doen voor een vlotte en succesvolle start van deze Dienst voor Extern Optreden die de zichtbaarheid en de geloofwaardigheid van de Unie kracht zal bijzetten.

De uitbreiding is een ander kapitaal element. De onderhandelingen met de kandidaat-lidstaten moeten krachtadig worden voortgezet en alle lidstaten moeten uitsluitend beoordeeld worden op hun eigen verdiensten, overeenkomstig de hernieuwde consensus van de Europese Raad van december 2006.

De onderhandelingen met Kroatië zouden onder ons voorzitterschap in de slotfase kunnen belanden. Met Turkije zullen ze uiteraard worden voortgezet. Met IJsland zullen onderhandelingen van start gaan. Voor de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië zal het voorzitterschap ernaar streven tot een akkoord te komen over het aanvatten van de toetredingsonderhandelingen.

Ons Belgisch Voorzitterschap is het eerste dat volledig zal verlopen onder het Verdrag van Lissabon. België voelt zich er moreel toe verplicht om het voorzitterschap uit te oefenen naar de letter en de geest van het Verdrag, om zo de juiste precedentes te scheppen.

Dames en heren,

Uiteraard weten jullie dat er verkiezingen hebben plaatsgevonden in mijn land, dat de onderhandelingen over de formatie van een nieuwe regering enige tijd zullen vergen en dat mijn regering er een is in lopende zaken.

Ik zou u willen verzekeren dat dit geenszins afbreuk zal doen aan de beslistheid en het enthousiasme van ons voorzitterschap. Dit twaalfde voorzitterschap wordt geschraagd door een brede consensus in mijn land en kan rekenen op een lange Europese traditie.

In onze politieke wereld, op federaal en op gewestelijk niveau, tellen wij in ons diplomatiek corps en in onze burgerdiensten een groot aantal mannen en vrouwen die de Europese Unie door en door kennen.

De voorbereiding is grondig verlopen, in nauwe samenwerking met de andere lidstaten van het trio en met de Europese instellingen.

Bovendien kan de regering steunen op de Europese overtuiging van de bevolking. De zeven politieke partijen die deel uitmaken van de federale en gewestregeringen vertegenwoordigen 90 procent van de bevolking. België is een van die landen waar de Europese gedachte, waar het project van Europese integratie, nog steeds kan rekenen op een erg brede steun van de bevolking.

En *last but not least* hebben wij ons voorzitterschap zorgvuldig en bewust ingebed in de Europese agenda om realistische doelstellingen vast te leggen en die efficiënt te promoten.

Ik twijfel dan ook niet aan onze capaciteit om ons voorzitterschap doeltreffend te voeren. Evenmin betwijfel ik dat de nieuwe regering zodra die gevormd is het voorzitterschap vlot en naadloos zal weten voort te zetten.

Dames en heren Parlementsleden,

Zoals ik aangaf maakt een roterend voorzitterschap deel uit van een gestage Europese voortgang en is het geen volstrekt nieuwe start.

Toch brengt elk voorzitterschap eigen klemtonen aan en is de doorstart steeds een nuttige gelegenheid om de aandacht van de bevolking opnieuw te vestigen op het belang van de Europese Unie, van de Europese idealen. De feestelijkheden rond het begin van ons voorzitterschap tonen aan dat deze idealen op brede steun kunnen rekenen.

Van de Koning en het Koningshuis tot de concerten en dansen in zo vele steden en dorpen, hebben alle gemeenschappen en sociale klassen enthousiast deelgenomen aan de viering rond de start van ons twaalfde voorzitterschap.

In het bijzonder wil ik mijn waardering uitdrukken voor de ontmoetingen die ik deze laatste dagen heb mogen hebben met vertegenwoordigers van dit Parlement. Ik vond ze hoogst instructief en constructief en mijn regering hecht het grootste belang aan een nauwe samenwerking met de verkozen vertegenwoordigers van de lidstaten.

Graag een laatste woord tot de bevolkingen die u vertegenwoordigt. Ik zou hen willen oproepen om het voorbeeld te volgen van de Europese voetbalteams waarover ik het had, om in henzelf te geloven, om ambitie te koesteren voor henzelf, voor hun land en voor Europa.

Onze Unie moet twee valkuilen mijden, de valkuil van de vertwijfeling en de valkuil van de zelfgenoegzaamheid.

Er is geen reden om vertwijfeld te zijn. De nieuwe concurrentie in een toenemend multipolaire wereld hoeft ons niet af te schrikken. Integendeel, wij zouden er ons moeten over verheugen.

Want wij hebben zelf deze nieuwe wereld gestalte gegeven, door onze inspanningen voor een billijkere verdeling van middelen en macht wereldwijd.

Zoals gezegd is wat zich nu afspeelt - en ik citeer - *'not the decline of the West but the rise of the rest'*. Wij moeten onszelf met pit en vertrouwen in onszelf en in al onze troeven in deze concurrentie storten.

Er is ook geen reden om zelfgenoegzaam te zijn. Wel kunnen we beslist trots zijn op onze verwezenlijkingen. Onze besturen verzoenen politieke en economische vrijheid met maatschappelijke solidariteit en ecologische verantwoordelijkheid. Wij bieden velen onder onze burgers een levensstandaard die tot de hoogste ter wereld behoort. Maar we mogen niet louter op onze lauweren rusten en genieten van wat we hebben. De rest van de wereld is ons geen inkomen verschuldigd, we moeten ervoor werken, we moeten er harder voor werken.

Dames en heren,

Ik geloof niet dat ik deze Vergadering ervan moet overtuigen dat om onze Unie en haar lidstaten in een hogere versnelling te krijgen, wij nood hebben aan 'meer Europa'.

Deze doelstelling van 'meer Europa' staat centraal in het Belgische Europees en internationaal beleid. Mijn land heeft steeds de voorkeur gegeven aan de 'méthode communautaire', de 'community method', en blijft dit ook hartgrondig doen.

Meer Europa staat in de prioriteiten en de doelstellingen van ons voorzitterschap voor het volgende: verleen de Unie een nieuwe financiële regulerende structuur; versterk het economische governance; stimuleer de terugkeer naar duurzame groei; consolideer haar sociaal model; versterk haar innoverend vermogen en ontwikkel haar diplomatieke dienst.

Ik sta hier voor u, de vertegenwoordigers van een half miljard Europese medeburgers, om uw medewerking en steun te vragen voor deze ambities van ons voorzitterschap. Het verheugt me te mogen zeggen dat het Verdrag van Lissabon de bevoegdheden van dit Parlement heeft versterkt om er zo meer dan ooit een drijvende kracht voor de Europese eenmaking van te maken.

Ik kijk uit naar een vruchtbare samenwerking tussen ons Voorzitterschap en u allen, leden van het Europees Parlement, voor de Europese ambities die wij leden.

I thank you for your attention

Je vous remercie pour votre attention

Ik dank u voor uw aandacht

Ich danke Ihnen für Ihre Aufmerksamkeit